

15.6.2026

EOAK/599/2025

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Mikko Sarja

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Katja Harakka

NEUVONTA JA ASIAN SELVITTÄMINEN TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTOSSA

1 KANTELU

Kantelija pyysi tutkimaan tietosuojavaltuutetun toimiston ylitarkastajan menettelyn tietoturvaloukkauksia koskevien asioidensa käsittelyssä.

Kantelija kertoi joutuneensa sivullisena ja syyttömänä näpistysrikoksesta epäillyn asemaan ja esitutkintaviranomaisten toimenpiteiden kohteeksi, koska rekisterinpitäjä A (yritys A) tiedusteli ja hankki hänen henkilötietojaan rekisterinpitäjä B:n (yritys B) rekisteristä. Kantelijan käsityksen mukaan rekisterinpitäjillä ei ollut oikeutta jakaa hänen henkilötietojaan. Hän kertoi selvittäneensä asiaa mainittujen tahojen kanssa, mutta hänen yhteydenottonsa eivät olleet tuottaneet tulosta.

Kantelija teki tietosuojavaltuutetun toimistoon ilmoitukset rekisterinpitäjien A ja B sekä eräiden muiden tahojen epäillyistä tietoturvaloukkauksista ja hänen tietopyyntöönsä vastaamatta jättämisestä. Lisäksi kantelija halusi selvittää, oliko rekisterinpitäjä säilyttänyt hänen henkilötietojaan tarpeettoman kauan.

Kantelija katsoi, että tietosuojavaltuutetun toimiston ylitarkastaja käsitteli ilmoitukset puutteellisesti jättäessään ne enemmälti käsittelemättä kokonaisarvioinnin perusteella, ja laiminlöi selvittämisen, neuvonta- ja perusteluvollisuutensa sekä käytti harkintavaltaansa väärin. Kantelija katsoi, että asiassa meneteltiin hyvän hallinnon vastaisesti ja hänen perusoikeuttaan oikeusturvaan loukattiin.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin tietosuojavaltuutetun toimiston selvitys ja lausunto (ohessa). Käytettävissäni ovat olleet myös kanteluun ja selvitykseen oheistetut asiakirjat.

2.1 Asian taustatiedot

Asiassa oli kantelun mukaan kyse siitä, että rekisterinpitäjä A oli pyytänyt kantelijan henkilötietoja (valvontakameran tallenne tapahtumista) rekisterinpitäjältä B:ltä. Saamiensa tietojen perusteella rekisterinpitäjä A oli tehnyt poliisille tutkintapyynnön kantelijan epäilyistä syylistymisestä näpistysrikokseen. Sittemmin poliisitutkinnan yhteydessä oli ilmennyt, että kantelija oli virheellisesti yhdistetty rikosepäilyyn rekisterinpitäjä B:n antamien tietojen perusteella.

Kantelija oli 16.9.2024 tehnyt tietosuojavaltuutetulle rekisterinpitäjien toiminnassa tapahtuneita tietosuojaloukkauksia koskevat ilmoitukset, joissa hän toi esiin myös tietopyyntönsä vastaamatta jättämisen sekä tietojensa säilyttämisen rekisterissä tarpeettoman kauan.

Kantelijan ilmoitukset oli käsitellyt tietosuojavaltuutetun toimiston ylitarkastaja. Kantelijalle toimittamissaan sähköposteissa hän oli katsonut, etteivät ilmoitukset olleet antaneet aiheita käsitellä tapausta enemmän tietosuojavaltuutetun toimistossa. Ylitarkastaja oli perustellut asiaa 7.10.2024 sähköpostissaan seuraavasti:

”Toimittamistanne asiakirjoista ilmenee, että ---- [yritys A] ja ----[yritys B] ovat käsitelleet henkilötietojanne. Asiakirjoista ilmenee myös ---[yrittäjän B] luovuttaneen teidän henkilötietojanne ---[yrittäjän A] Oy:lle. Henkilötietonne ovat tapauksessanne luovutettu edelleen poliisille, joka on sittemmin todennut rikoksen selvittämisen yhteydessä, että te ette liity kyseessä olleeseen rikosasiaan.

Rikosasioiden tietosuojalain ja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimesta annetun lain mukaan poliisilla on oikeus käsitellä henkilötietoja muun muassa rikoksen selvittämiseksi. Tapauksessanne poliisin henkilötietojen käsittely on liittynyt rikoksen selvittämiseen ja rekisterinpitäjät ovat voineet luovuttaa henkilötietojanne poliisille tähän käyttötarkoitukseen. Koska tapauksessa henkilötietojenne käsittelyn käyttötarkoitus on ollut rekisterinpitäjien osalta sama ja poliisi olisi voinut saada kyseiset henkilötiedot suoraan rekisterinpitäjältä, yhteydenottoanne koskevan oikeudellisen kokonaisarviointin perusteella, asianne ei anna aiheita käsitellä tapausta enemmän tietosuojavaltuutetun toimistossa.

Asianne käsitellyt tietosuojavaltuutetun toimistossa päätetään tällä sähköpostilla.”

Kantelija oli 14.10.2024 pyytänyt asiansa uudelleen käsittelyä katsoen, ettei vastauksessa otettu kantaa yritysten B ja A väliseen henkilötietojen luovutukseen.

Ylitarkastajan 21.10.2024 sähköpostin mukaan käsittelyssä oli otettu huomioon yritysten henkilötietojen käsittelyssä tapahtunut virhe. Koska yritykset olisivat voineet luovuttaa tiedot poliisille, asiaa ei ryhdytty selvittämään asiaa laajemmin. Ylitarkastaja oli ilmoittanut asian käsittelyn päättyneen toimistossa.

Kantelija oli 22.11.2024 lähettänyt ylitarkastajalle sähköpostiviestin ja pyytänyt tarkennusta perusteluihin ja useisiin asioihin, joihin vastauksissa ei kantelijan mielestä ollut otettu kantaa. Lisäksi hän oli tiedustellut, kuinka voi saada oikeusturvaa ja apua henkilötietoihin liittyvissä asioissa, jos häntä ei haluttu auttaa.

Ylitarkastaja oli 13.12.2024 vastannut viestiin ja ilmoittanut, että aiemmin todetusti asiassa oli tapahtunut virhe, mutta sitä ei kuitenkaan ryhdytty selvittämään laajemmin.

Ylitarkastaja oli 12.2.2025 kuitenkin vielä lähettänyt kantelijalle vastauksen ja asiaan liittyville yrityksille kirjeet. Yrityksille lähetyissä kirjeissä oli selostettu asiaa ja sovellettavaa lainsäädäntöä sekä saatettu asia yritysten tietosuojavastaavien tietoon mahdollisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten. Kirjeissä oli ilmoitettu, ettei enempään toimenpiteisiin ollut ryhdytty mutta asia oli rekisteröity valtuutetun toimiston asianhallintajärjestelmään ja voitiin ottaa huomioon jatkossa mahdollisten muiden valvontatoimenpiteiden yhteydessä. Kirjeissä oli myös ilmoitettu, että tarvittaessa voitiin arvioida kirjeissä mainittujen valtuutetun korjaavien toimivaltuuksien käyttöä.

Kantelijalle lähetetyssä vastauksessa oli selostettu hänen asiansa käsittelyä ja todettu, että asiaa oli arvioitu uudestaan. Vaikka henkilötietojen luovutuksessa vartiointiliikkeiden kesken oli tapahtunut virhe, tietojen käyttötarkoitus oli ollut sama ja rekisterinpitäjät olisivat voineet luovuttaa tietoja poliisille sen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Vastauksessa oli myös kerrottu edellä mainituista rekisterinpitäjille lähetetyistä ohjaukirjeistä ja todettu, ”ettei meillä ole syytä arvioida asiaa toisin kuin olemme aiemmassa vastauksessanne tehneet”.

2.2 Asian rajaaminen ja saatu selvitys

Perustuslain 109 §:n mukaan oikeusasiamiehen tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Tehtäväänsä hoitaessaan oikeusasiamies valvoo perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Oikeusasiamiehellä ei ole toimivaltaa arvioida yksityisten yritysten tai henkilöiden menettelyn mahdollista lainvastaisuutta, jollei niiden toiminnassa ole kyse perustuslaissa tarkoitetun julkisen tehtävän hoitamisesta. Siten yritysten tai niiden henkilökunnan menettelyyn taikka väitettyyn vahingonkorvausvelvollisuuteen en ota kantaa. Oikeusasiamies ei myöskään voi määrätä asiaa uudelleen käsiteltäväksi tietosuojavaltuutetun toimistossa.

Tietosuojavaltuutetun selvityksessä on viitattu käsiteltävien asioiden määrään (yli 13 000 asiaa vuonna 2024), rajallisiin resursseihin sekä toiminnan tehostamistoimiin. Valtuutetun toimistossa valituskelpoisten päätösten ohella asioita ratkaistaan myös erilaisilla vastauksilla ja ohjeistuksilla. Tavoitteena on varmistaa valtuutetun lakisääteisten tehtävien asianmukainen ja sujuva hoito ja asiakkaiden tasapuolinen kohtelu siten, että jokainen vireille saatettu asia voidaan ratkaista kohtuullisessa ajassa. Selvityksessä on painotettu, että asian päättäminen vastauksella tai ohjeistuksella ei estä asian käsittelemistä uudelleen toimistossa.

Kantelija oli ensin itse selvittellyt asiaa rekisterinpitäjien kanssa ja esittänyt korvausvaatimuksia. Sovintoa ei ollut syntynyt ja kantelijan tietoon oli tuotu mahdollisuus tehdä rikosilmoitus poliisille ja vaatia vahingonkorvausta oikeusteitse. Kantelija oli saattanut asian vireille tietosuojavaltuutetun toimistoon ja katsonut, että asiassa oli kysymys ainakin tietoturvaloukkaustilanteesta.

Selvityksen mukaan kantelija oli jo ottaessaan yhteyttä toimistoon tietoinen tapahtuneesta tietoturvaloukkauksesta, joten ei ollut tarvetta määrätä rekisterinpitäjää ilmoittamaan loukkauksesta rekisteröidylle. Asia oli käsitelty toimiston priorisointi- ja seulontamenettelyssä eikä valituskelpoista hallintopäätöstä ollut tehty. Esittelijä oli ymmärtänyt kantelijan pyytäneen kannanottoa vaatiakseen suurempaa korvausta kuin hänelle oli jo tarjottu. Valtuutetulla ei ole toimivaltaa ratkaista vahingonkorvauskysymyksiä.

Kantelijalle 7.10.2024 annetussa vastauksessa oli perusteltu, miksi asiaa ei ollut enemmälti tutkittu. Kantelijan palattua asiaan hänelle oli 21.10.2024 vastattu ja toistettu aiemmassa vastauksessa todettu sekä se, että rekisterinpitäjien suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä oli tapahtunut virhe. Kyse ei kuitenkaan ollut sen laatuaisesta menettelystä, että asiaa olisi tullut selvittää tarkemmin. Kantelija oli vielä 22.11.2024 esittänyt asiasta kysymyksiä ja hänelle oli 13.12.2024 vastauksessa toistettu aiemmin todettu. Toimistosta oli 12.2.2025 lähetetty kirjeet rekisterinpitäjille. Myös kantelijalle oli lähetetty tuolloin vastaus, jossa oli toistettu aikaisemmin todettu ja kerrottu rekisterinpitäjille lähetetyistä kirjeistä.

Selvityksessä on todettu, ettei asiaa ollut jätetty sillensä vaan oli käytetty tietosuoja-asetuksessa säädettyä ohjaustoimivaltaa (57 artikla 1 kohta b- ja d-alakohdat). Sen käyttäminen ei edellytä hallintopäätöksen antamista.

Selvityksessä on pahoiteltu, ettei kantelijan esittämiin tarkentaviin kysymyksiin ollut vastattu eikä häntä ollut ohjattu kääntymään ylimpien laillisuusvalvojen puoleen.

Kantelijalle oli todettu, että rekisterinpitäjien suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä oli tapahtunut virhe. Käsittelyperusteen osalta virhettä ei kuitenkaan selvityksen mukaan välttämättä ollut tapahtunut. Tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan henkilötietojen käsittely on lainmukaista, jos ja vain siltä osin kuin vähintään yksi mainitussa artiklassa säädetyistä edellytyksistä täyttyy. Rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettu etu on yksi tällaisista perusteista. Tietyssä liikekiinteistössä kahden eri vartiointiliikkeen välillä tapahtuva henkilötietojen luovutus saattaisi olla perusteltua juuri oikeutetun edun nojalla. Tietosuojavaltuutettu ei kuitenkaan toistaiseksi ole ratkaissut tällaista kysymystä. Tapahtunutta oli peilattu asiaa käsiteltäessä kantelijan toimittamien rekisterinpitäjien tietosuojaselosteissa todettuun. Niissä ei ollut ollut mainintaa siitä, että kumpikaan rekisterinpitäjä luovuttaisi tietoja toiselle vartiointiliikkeelle. Tapahtunut ei siis tietojen luovutuksen osalta ollut vastannut tietosuojaselosteissa todettua, mikä ei kuitenkaan tarkoittanut, että luovuttaminen olisi ollut vastoin yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklassa säädettyä.

Apulaistietosuojavaltuutettu on katsonut, että esittelijällä oli ollut toimivalta käsitellä asia tavalla, jolla se oli käsitelty. Mikäli asiassa olisi kuitenkin annettu valituskelpoinen hallintopäätös, se olisi tullut esitellä tietosuoja- tai apulaistietosuojavaltuutetulle.

3 RATKAISU

3.1 Tietosuojavaltuutetun asema, tehtävät ja päätöksenteko

Tietosuojavaltuutettu on tietosuojalain 8 §:n 2 momentin mukaan toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton.

Valtuutetun tehtävistä säädetään tietosuojalain 14 §:n 1 momentin mukaan tietosuoja-asetuksen 55–59 artiklassa. Asetuksen 57 artiklan mukaan valtuutetun tulee muun muassa valvoa asetuksen soveltamista, edistää sekä rekisterinpitäjien tietämystä niille kuuluvista velvollisuuksista että yleistä tietoisuutta käsittelyyn liittyvistä riskeistä, suojoitoimista ja oikeuksista, antaa rekisteröidyille pyynnöstä tietoja niille kuuluvien oikeuksien käytöstä sekä käsitellä muun muassa rekisteröidyn tekemiä valituksia ja tutkia siinä määrin kuin se on asianmukaista valituksen kohdetta ja ilmoittaa valituksen tekijälle tutkinnan etenemisestä sekä tutkinnan tuloksista kohtuullisen ajan kuluessa.

Valtuutetun tehtävät ovat säädetty asetuksessa varsin laajoiksi, ja hänen toimistoonsa vireille tulevat asiat ja niiden käsittelytavat voivat näin ollen olla hyvin erilaisia. Tämä ilmenee tietosuojalain 21 §:ää koskevista esitöistä (HE 9/2018 vp, s. 103), joissa todetaan, että valtuutettu voi sille tutkittavaksi saatetussa asiassa neuvoa tai ohjeistaa sekä asian luonteesta riippuen tehdä asiassa myös valituskelpoisen hallintopäätöksen. Edelleen saman säännöksen muutosta koskevissa esitöissä (HE 62/2023 vp, s. 37) todetaan, ettei kaikissa valtuutetun käsiteltävänä olevissa asioissa ole tarpeen tehdä hallintopäätöstä.

Tietosuojavaltuutettu ratkaisee asiat tietosuojalain 15 §:n 1 momentin pääsäännön mukaan esittelystä. Hän voi 15 §:n 2 momentin [\(21.12.2023/1225\)](#) mukaan siirtää ratkaisuvaltaa esittelijöinä toimiville virkamiehille työjärjestyksellä tarkemmin määrättävissä asioissa, joissa lain soveltamiskäytäntö on vakiintunut ja joissa asian ratkaiseminen ei asian oikeudellisesta luonteesta tai sisällöstä johtuen edellytä esittelyä tietosuojavaltuutetulle. Tietosuojavaltuutetulla on kuitenkin yksittäistapauksessa oikeus ottaa ratkaistavakseen asia, joka muutoin olisi esittelijän ratkaistava.

Säännöksen esitöiden (HE 62/2023 vp, s. 10) mukaan valtuutetun ratkaisuvallan siirtämisen tarkoituksena on mahdollistaa oikeudellisesti yksinkertaisten mutta hallintopäätöstä edellyttävien asioiden ratkaisu nopeammin ja vapauttaa samalla tietuoja- ja apulaistietosuojavaltuutetun resursseja enemmän oikeudellista harkintaa edellyttävien asioiden ratkaisuun. Tavoitteena on myös parantaa edellytyksiä siihen, että rekisteröidyn oikeus asian viivytyksettömään käsittelyyn toteutuu.

Säännöksen 2 momentin osalta esitöissä (s. 34–35) todetaan muun muassa seuraava:

Tietosuojavaltuutetun toimiston työjärjestyksessä määritettäisiin tarkemmin ne asiat, joissa esittelijänä toimiva virkamies olisi toimivaltainen ratkaisemaan asian, sekä muut asiaan liittyvät edellytykset.

Asian päättäminen tietosuojavaltuutetun toimistossa voi edellyttää hallintopäätöstä, vaikka asiaan liittyvä oikeudellinen kysymys olisikin selvä. Esimerkiksi terveydenhuollon sektorilla rekisteröity usein vaatii omaa asiaansa koskevan hallintopäätöksen myös oikeudellisesti selvissä asioissa. Näin voi olla esimerkiksi tilanteessa, jossa tietosuojavaltuutetun toimistoon on tullut virheen korjausta koskevana kanteluna vireille asia, jossa rekisteröity pyytää esimerkiksi potilaskertomukseen sisältyvän kuvauksen tai lääkärin diagnoosin muuttamista. Myös henkilötietojen tietoturvaloukkauksia koskevissa ilmoituksissa on tyypillisesti asioita, joiden päättäminen edellyttää valituskelpoista hallintopäätöstä, vaikka asia ei edellyttäisi oikeudellisesta harkintaa. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi rekisterinpitäjälle annettava määräys ilmoittaa tietoturvaloukkauksesta rekisteröidyille. Myös muissa asiaryhmissä on vastaavia oikeudellisesti yksinkertaisia asioita, joiden päättäminen edellyttää hallintopäätöstä.

Tietosuojavaltuutetun työjärjestyksen 26 §:n mukaan esittelijät voivat nykyisin tehtävänkuvansa puitteissa ratkaista ilman esittelyä asiat, jotka ovat ilmeisen perusteettomia, eivät vakiintuneen tulkinnan mukaan kuulu tietosuojavaltuutetun toimivaltaan tai joissa vastauksena annetaan yleistä neuvontaa, joka selkeästi noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä ja tietosuojavaltuutetun toimiston vakiintunutta tulkintalinjaa. Kyse voi olla esimerkiksi ilmeisen perusteettomista vaatimuksista tai siitä, että rekisteröidyn esiin nostama rekisterinpitäjän toiminta on ilmeisen lainmukaista suoraan lain nojalla tai tietosuojavaltuutetun aiemman kannanoton perusteella. Kyse voi olla myös asiasta, jossa mahdollinen rekisterinpitäjän toiminnan virheellisyys ja oikeusturvan tarve on vähäinen, ja asian voidaan arvioida ratkeavan nopeammin neuvomalla rekisteröity asioimaan suoraan rekisterinpitäjän kanssa. Näissä tilanteissa ei nykyisin tehdä ensi vaiheessa hallintopäätöstä. Jos rekisteröity kuitenkin pyytää sitä, asiassa tehdään valituskelpoinen päätös. Ehdotettujen säännösten mukaisissa tapauksissa asian ratkaisu edellyttäisi sen sijaan pääsääntöisesti valituskelpoisen hallintopäätöksen tekemistä.

3.2 Ratkaisuvallan siirto esittäjälle

Kantelijan asiakokonaisuus oli ollut tietosuojavaltuutetun toimiston esittelijän käsiteltävänä syksyllä 2024. Näin ollen nyt tulee arvioitavaksi se, onko kyse ollut sellaisesta esittelijän ratkaisuvallasta kuuluvasta asiasta, josta säädetään tietosuojalain 15 §:n 2 momentissa. Säännöksessä viitatussa, valtuutetun vuonna 2024 voimassa olleessa työjärjestyksessäkin (päivitetty 4.2.2025) esittelijän ratkaisuvallasta edellytti, että vastauksena annettiin yleistä neuvontaa, joka noudatti lainsäädäntöä ja toimiston vakiintunutta tulkintalinjaa.

Tietosuojalain 15 §:n 2 momentti edellyttää ratkaisuvallasta siirrettäessä lain soveltamiskäytännöltä vakiintuneisuutta, ja säännöksen perusteluissa viitataan oikeudellisesti yksinkertaisiin asioihin. Saadussa selvityksessä todetaan kuitenkin nimenomaisesti, että tietosuojavaltuutettu ei toistaiseksi ole ratkaissut nyt esillä ollutta henkilötietojen käsittelyä koskevaa kysymystä. Siten soveltamiskäytäntö ei tältä osin voi käsitykseni mukaan olla laissa tarkoitettulla tavalla vakiintunutta.

Näistä lähtökohdista minun onkin varsin vaikea nähdä, että kantelijan asia olisi voinut kuulua esittelijän ratkaisuvallasta. Katsonkin, että asiassa on menetelty tietosuojalain ja tietosuojavaltuutetun silloisen työjärjestyksenkin vastaisesti.

3.3 Asian selvittäminen

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Saman pykälän 2 momentin mukaan asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen.

Pykälän yksityiskohtaisten perusteluiden (HE 72/2002 vp) mukaan asian riittävä selvittäminen tarkoittaa sitä, että viranomaisen hankkii sellaiset tiedot ja selvitykset, joilla se arvioi olevan merkitystä asian ratkaisemiselle. Selvittämisen asianmukaisuus puolestaan korostaa viranomaiselle kuuluvaa menettelyjohtovaltaa ja huolellisuutta selvitysten hankkimisessa. Selvitysten laajuus ja tarve tulee harkita tapauskohtaisesti. Myös asianosaisella on velvollisuus esittää selvitystä.

Käytettävissä olevien tietojen perusteella kantelija itse oli selvittänyt asiaa rekisterinpitäjien kanssa varsin perusteellisesti jo ennen asian saattamista vireille tietosuojavaltuutetun toimistoon. Kantelija ei kuitenkaan ollut saanut vastausta tietopyyntöönsä ja lisäksi hän epäili, että rekisterinpitäjä oli saattanut säilyttää hänen henkilötietojaan tarpeettoman kauan.

Esittelijän vastauksissa ei ole otettu näihin seikkoihin kantaa eikä toisaalta ilmoitettu, etteivät nämä asiat kuuluisi tietosuojavaltuutetun valvontatehtävien piiriin. Tältä osin kantelijan ilmoituksissaan esittämät seikat olivat jääneet vaille pyydettyä kannanottoa eikä niitä ollut selvityksenkään mukaan tutkittu tarkemmin. Näin ollen katson, että asiaa ei ollut selvitetty tältä osin hallintolain 31 §:ssä edellytetyin tavoin asianmukaisesti.

3.4 Viranomaisen neuvonta- ja vastaamisvelvollisuus

Kantelija oli palannut asiaan uudestaan pariin otteeseen ja tiedustellut oikeusturvastaan ja vastausten perusteluista. Kantelija ei ollut saanut vastauksia kysymyksiinsä tai ohjausta käytettävissään olevista oikeusturvakeinoista. Selvityksessä on pahoiteltu tätä.

Tältä osin korostan hallintolain 8 §:ssä viranomaiselle säädettyä hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontavelvollisuutta. Säännöskohtaisissa perusteluissa (HE 72/2002 vp) korostetaan tämän velvollisuuden kattavan myös menettelyllisen neuvonnan, johon kuuluu tietojen antaminen viraston käytännöstä, kuten käsittelytavasta ja -vaiheista. Viranomaisen on esitöiden mukaan huolehdittava siitä, että asiakkaalla on selkeä käsitys menettelyllisten oikeuksiensa käyttämisestä. Hallintolain 8 §:n mukaan viranomaisella on lisäksi velvollisuus vastata asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Katson, että asiassa oli laiminlyöty hallintolain 8 §:ssä säädetty neuvontavelvollisuus, kun kantelijan tiedusteluihin ei ollut vastattu. Näkemykseni mukaan menettelyllinen neuvontavelvollisuus olisi lisäksi edellyttänyt, että uudelleen käsittelyä pyytäneelle kantelijalle olisi kerrottu myös mahdollisuudesta saada valituskelpoinen päätös, jonka asianosainen voi halutessaan saattaa perustuslain 21 §:ssä turvatulla tavalla tuomioistuimen käsiteltäväksi.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdissa 3.2–3.4 esittämäni käsitykset menettelyn lainvastaisuudesta tietosuojavaltuutetun toimiston ja sen asianomaisen ylitarkastajan tietoon lähettämällä heille päätökseni tiedoksi.